

Silenci

Una reivindicació de l'absència de soroll com a senya d'identitat de la nostra cultura i motor de les nostres vides, en contraposició amb la societat

Pot resultar difícil per als turistes, atrapats en urgències i presses per veure-ho tot, adonar-se d'un bonic paratge de la festiva i bulliciosa illa d'Eivissa, Es Cubells; un lloc que encara continua evocant al viatger el goig d'aturar-se i estar-se en silenci. El mite del paisatge silenciós des Cubells sorgeix de la figura de l'ermità des Vedrà, que es va retirar el 1854 a aquest lloc de pau a la recerca d'un recés espiritual que li permetés recuperar l'ordre interior i accedir a una vida contemplativa. L'experiència de Francisco Palau, l'ermità des Vedrà, és avui exemple per a molts ciutadans que, atabalats per la immediatesa, anhelen canviar de vida. Actualment en el panorama editorial s'han aixecat propostes que busquen desconnectar-nos d'una vida eufòrica, excitant, banal i tecnològica que pot conduir a un buit existencial. Un bon exemple el trobem en dues propostes editorials: *Itineraris interiors*, obra coral dirigida per Lluís Ylla, i *Història del silenci* d'Alain Corbin. Els dos assajos reivindiquen el silenci com a senya d'identitat de la nostra cultura i com a motor de les nostres vides; una reivindicació que xoca amb la permanent amenaça de distraccions sorolloses que anul·len tota possibilitat de temperar l'esperit.

Itineraris interiors és un suggerit

dor esforç editorial destinat a mostrar i analitzar els camins que cal recórrer per trobar-se un mateix. Autors com Pablo d'Ors, Ruth Galve, Ricardo Pinilla, Cristina Álvarez Puerto, Luis González, Ramón M. Nogués i Lluís Ylla proposen, de la mà d'aforismes, poemes, experiències personals i reflexions, un itinerari per assolir la veu interior que fa temps que no és escoltada.

Silenci, paraula, saviesa, art, corporalitat, ciència, espai i temps són els camins que emprenen els autors per animar el lector a recórrer-los. L'assaig s'obre amb Pablo d'Ors. Citant Xavier Melloni, un mestre del silenci, escriu: "El silenci no és l'absència de soroll, sinó l'absència d'ego". Tots els autors, des de camps com la filosofia, la filologia, la psicologia o la biologia, inicien una autoexploració a través del coneixement i ens mostren el camí per ascendir a un grau més alt de consciència de què som i de què ens envolta. La lectura d'aquest assaig ens envolta en la quietud, l'esperança i la bellesa.

D'altra banda, Alain Corbin, historiador i especialista en la història social i de les representacions del segle XIX i precursor de la història de les sensibilitats, ens proposa un intens viatge al voltant de la *Història del silenci, del Renaixement als nostres dies*, on ens adonem que la

nostra cultura frisa, busca i anhela el silenci. Ho exposa des de diferents òptiques i ens permet reconèixer totes les escales del silenci. Ens endinsa en el silenci buscat, el silenci de la pèrdua, el silenci a la natura, el silenci que parla, el silenci de la resistència, el silenci pesat, el silenci aterridor, el silenci inquietant, el silenci profund, el silenci complet, el silenci perdut, el silenci digne de ser escoltat, el silenci nocturn, el silenci lunar, el silenci insuportable, el silenci laberíntic... una infinitat de maneres d'entendre i comunicar el silenci.

L'erudició del llibre no resta res a la poètica que acaba construint Corbin, que no busca fer empal·lidir davant el silenci sinó ajudar-nos a comprendre l'enorme complexitat dels seus significats culturals. Al capítol de *Les tàctiques del silenci* observem el poder de callar, del mutisme i de la recompensa a qui el practica. Evocant *L'art de callar* de l'abat Dinouart, Corbin ens adverteix que "l'home no és mai més senyor de si mateix que en el silenci".

Per acabar la nostra recerca del silenci es fa necessari llegir un dels millors assajos d'aquest any: *En busca de la immortalidad, radiografía de un sueño* de Javier Mina. Encara que no se centra en el silenci, ens porta a entendre que el somni per conquerir la immortalitat és un somni on per molt esforç que es dediqui a assolir-la sempre trobarem, a l'aguait, la mort. Es tracta d'un exhaustiu assaig, que es remunta fins a l'antiguitat, sobre la inclinació obsessiva de l'home per assolir la immortalitat. Escrit amb una bona dosi d'ironia, ens porta a observar que l'home lluita des de temps immemorials per negar-se a morir, més que abandonar la vida, per tenir el poder sobre la vida com si fossin déus.

Vèncer alhora és fins a cert punt perdre'l. És viure sempre agonitzant per no morir. Les estratègies adoptades per intentar aconseguir-ho són diverses: des de viure com si la mort no existís fins a construir algorismes que permetin mantenir en estat latent el cervell quedant en espera que els avenços de la ciència arribin a reviure'l. La promesa d'una assequible immortalitat porta els homes a les més inimaginables extravagàncies. Tot i això, una vegada aconseguida la immortalitat, potser la vida resulta insuportable. De la mateixa manera, la recerca del silenci projecta en nosaltres l'horror d'assolir-lo ja que pot convertir-nos en criatures mudes que han abandonat definitivament el joc social i les seves recompenses. |

Paisatge de les diferents cales d'Es Cubells, a Eivissa

GETTY IMAGE

'En busca de la immortalidad', de Javier Mina, és un dels millors assajos d'aquest any

llibres

D.A.
Itineraris interiors/Itinerarios interiores
FRAGMENTA. TRADUCCIÓ AL CATALÀ: ELOY VILLALÓN.
128 PÀGINES.
12,90 EUROS

Alain Corbin
Història del silenci/Historia

del silencio
FRAGMENTA/ACANTILADO. TRADUCCIÓ AL CATALÀ: MIREIA IBÁÑEZ/ AL CASTELLÀ: JORDI BAYOD.
152 PÀGINES.
16/14 EUROS

Javier Mina
En busca de la immortalidad
ALMUZARA.
416 PÀGINES.
25 EUROS

